

RI/av

29.11.2013

Liikenne- ja viestintäministeriö
Eteläesplanadi 16
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@lvm.fi

Tieliikenteen turvallisuustoiminnan työnjako (LVM 29/2013)

Suomen Lääkäriliitto ry kiittää mahdollisuudesta kommentoida selvitysmies Matti Roineen työtä ja toimenpide-esityksiä otsikon asiasta.

Suomeen on liikenneviraston rinnalle taannoin perustettu liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, jonka virkavastuullinen toiminta kohdistuu myös maantie-liikenteeseen. Järjestöpuolella toimiva Liikenneturva puolestaan jatkaa Taljan perinnettä, ja on julkisoikeudellisena yhdistyksenä ennen Trafin perustamista saanut vastuulleen myös osittain viranomaistehtävän luonteisia ja budjettirahoitteisia palveluja.

Lääkäriliiton mielestä järjestötyön keskeinen toimialue on tiedon levittäminen, kouluttaminen, valistaminen, palvelutehtävät yleensä ja vaikuttaminen viranomaisten laki- ja määräysvalmisteluihin. Viranomaistehtäviä on niiltä mieluummin purettu (esim. metsänhoitoyhdistykset, jo lakkautettu TEK-RY ja terveyden edistämisen määrärahaehdotukset). Pidämme viranomaisten ja kansalaisjärjestön työnjaon selkeyttämistä liikenteen turvallisuudenkin kohdalla tarpeellisenä.

Selvitysmiesraportti kuvaa selkeästi vallitsevan tilanteen liikenneturvallisuustyössä. Se on tehty lyhyessä ajassa ja siten ymmärrettävästi ottaa esiin paljon jatkoselvitysten ja -arviointien tarpeita. Pidämme niitä perusteltuina, kun pitkän tradition muuttaminen vaatii aina aikaa ja tietoa. Aluetuimintoja on jo viranomaispuolella keskitetty (läänit → aluehallintovirastot), ja sama prosessi tehostanee myös järjestöpuolen työtä, kun elämme verkottuneessa IT-maailmassa. Valtion talous ei sellaisenaan mahdollistane resurssilisiä, mutta mieluummin tavoiteltaneen päällekkäisten toimien purkamista.

Lääkärikuntaa on runsaasti kuormitettu lisävelvoitteilla ajoterveyden tutkimisessa ja ilmoittamisessa, joten kootun ajoterveystiedon jatkojalostaminen on mielestämme välttämätöntä – käyttämättä jäävän arkaluonteisen terveystiedon kokoaminen on muuten jopa henkilötietolain vastaista. Trafi on tässä luonteva viranomaistoimija, joka tarvitsee siihen voimavaratkin – niitä ei liene suoraan siirrettävissä ajoterveysilmoituksia tähän asti hallinnoineelta poliisilta? Konsultoitujen ajoterveyskeskusten tarpeesta ongelmatapaus-ten arviointiin ainakin yliopistosairaaloiden erityisvastuualueilla olemme toistuvasti muistutelleet. Kun kuntatalous ei lähivuosiinakaan sellaisten perustamista salline, ja kun ajolupa ei ole erityinen julkiselle sektorille vastuutettava kansalaisoikeus, voitaisiin vaihtoehtona pohtia ajoterveyskeskusten perustamista liiketoimintaehtoisesti, ja tällöin Liikenneturva voisi olla luonteva kolmannen sektorin toimija.

Lakisääteisen liikennevakuutuksen vahinkotiedot ovat myös turvallisuustyön tärkeä tietolähde. Liikenteessä sattuneet terveyden tai hengen menetykset ovat suuri kansanterveysongelma, vaikka liikennekuolemat ovat olleetkin alenevalla uralla, ainakin osittain moottoriteille keskittyneen autoliikenteen ja parantuneen ajoneuvoteknologian ansiosta.

Kun liikenneturvallisuus on valtionkin organisaatiossa monen ministeriön alaisten toimijoiden verkostotyötä, on "isännän" puuttuminen perinteiden lisäksi paljolti syynä todettuun koordinaation puutteeseen. Poikkihallinnolliset neuvottelukunnat eivät ole muuallakaan juuri horisontaalista työtapaa lisänneet, ainakaan nopealiikkeisen maailman muutosten tahdissa. Tarjonneeko sitten OECD:n selvittäjien ehdotteleva horisontaalisen hallinnon integraatiota tavoitteleva "valtioneuvostovirasto" toimijain tavoitteiden parempaa yhdensuuntaisuutta?

Liikenneturvan yhtiöittämisen perusteluja liikenteen turvallisuuden parantamisessa emme ymmärrä; yhdistysmuodossa voidaan hyvin hoitaa yhdistykselle annettavat tai sinne otettavat työt. Jos ehdottamamme ajoterveyspalvelu lähtisi lentoon, on sille tietysti mahdollista perustaa Liikenneturvan omistama yhtiö. Yhtiön hallinto ei ole aina läpinäkyvää, mutta viranomais-toimintaan valtiolla on omat tarkastuselimensä. Järjestödemokratiakin on yleensä varsin avointa.

Olemme saaneet tiedoksemme Liikennelääketieteen yhdistyksen näkemyksiä tästä selvitysmiestyöstä, ja toteamme ne samansuuntaisiksi Lääkäriliiton näkemysten kanssa. Liikennelääkärien yhdistyksen asiantuntijarooliin Lääkäriliitossa olemme muutenkin tottuneet luottamaan.

Edellä sanotuin reunamerkinnoin suhtaudumme myönteisesti selvitystyön jatkoehdotuksiin.

Kunnioittaen

SUOMEN LÄÄKÄRILIITTO ry

Raija Niemelä
puheenjohtaja

Risto Ihalainen
varatoiminnanjohtaja